

Zatrudnianie pracowników socjalnych i innych pracowników ośrodków pomocy społecznej

- Komentarz
- Odpowiedzi na pytania
- Wzory dokumentów
- Akty prawne

ABC

a Wolters Kluwer business

Zatrudnianie pracowników socjalnych i innych pracowników ośrodków pomocy społecznej

Zamów książkę w księgarni internetowej

profinfo.pl
księgarnia internetowa

Warszawa 2014

a Wolters Kluwer business

2

Tekst pochodzi z Serwisu Prawa Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

Stan prawny na 1 października 2014 r.

Wydawca

Magdalena Stojek-Siwińska

Redaktor prowadzący

Ewa Fonkowiec

Redaktor merytoryczny

Izabela Baranowska

Sylwia Golaś-Olszak

Łamanie

JustLuk Łukasz Drzewiecki, Justyna Szumiel, Krzysztof Drzewiecki

Projekt okładki i stron tytułowych

Studio Kozak

Ilustracja na okładce

© *iStockphoto.com/mstay*

Ta książka jest wspólnym dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, byś przestrzegał przysługujących im praw. Książkę możesz udostępnić osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. A jeśli musisz skopiować część, rób to jedynie na użytek osobisty.

prawolubni

SZANUJMY PRAWO I WŁASNOŚĆ
Więcej na www.legalnakultura.pl
POLSKA IZBA KSIĄŻKI

© Copyright by

Wolters Kluwer SA, 2014

ISBN: 978-83-264-7968-7

Wydane przez:

Wolters Kluwer SA

Dział Praw Autorskich

01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33

tel. 22 535 82 00, fax 22 535 81 35

e-mail: ksiazki@wolterskluwer.pl

www.wolterskluwer.pl

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	13
---------------------	----

CZĘŚĆ I KOMENTARZ

Rozdział 1

Zasady zatrudniania pracowników ośrodka pomocy społecznej	17
1.1. Obowiązujące przepisy	17
1.2. Rodzaje stanowisk w jednostce	18
1.2.1. Stanowiska pomocnicze	19
1.2.2. Stanowiska urzędnicze	19
1.2.3. Stanowiska kierownicze urzędnicze	19
1.3. Kierownik jednostki	19
1.4. Zatrudnianie pracowników	24
1.4.1. Stanowiska pomocnicze i obsługi	24
1.4.2. Stanowiska urzędnicze, w tym kierownicze urzędnicze	24
1.4.3. Umowa o pracę	25
1.4.4. Służba przygotowawcza	26
1.4.5. Umowy cywilnoprawne	26
1.4.6. Awans wewnętrzny	26
1.4.7. Przeniesienie do pracy w innej jednostce	27
1.5. Pracownik socjalny	27
1.5.1. Pierwszeństwo w wykonywaniu obowiązków	29
1.5.2. Dodatkowy urlop	29
1.5.3. Dodatek do wynagrodzenia oraz inne benefity	29
1.6. Asystent rodziny	30
1.7. Obowiązki pracownika samorządowego	31
1.8. Wynagradzanie pracowników ośrodka	32
1.9. Odpowiednie stosowanie kodeksu pracy	33
1.10. Podsumowanie	34

Rozdział 2

Zatrudnienie pracowników socjalnych	35
2.1. Warunki wykonywania zawodu	35
2.1.1. Kwalifikacje pracownika socjalnego	35
2.1.2. Zadania pracownika socjalnego	36
2.1.3. Szczególne obowiązki	38
2.2. Szczególne uprawnienia pracownice pracownika socjalnego	40
2.2.1. Prawo pierwszeństwa	40
2.2.2. Ochrona jak dla funkcjonariusza	40
2.2.3. Dodatkowy urlop wypoczynkowy	41
2.2.4. Dodatek 250 zł	43
2.2.5. Zwrot kosztów szkolenia	44
2.2.6. Zwrot kosztów przejazdu	45
2.2.7. Nagroda ministra	45
2.2.8. Superwizja	46
2.3. Pracodawcy	46
2.4. Zmiany od 1 stycznia 2015 r.	48

Rozdział 3

Stanowisko MPiPS ws. zatrudniania pracowników socjalnych od dnia 1 stycznia 2015 r.	50
--	----

Rozdział 4

Urlop wypoczynkowy – zasady udzielania i przedawnienie	54
4.1. Zasady udzielania urlopu wypoczynkowego, zakaz zrzeczenia się prawa do urlopu	54
4.2. Planowanie urlopów	55
4.2.1. Plan urlopów	56
4.2.2. Ustalenie urlopu po porozumieniu z pracownikiem	57
4.3. Przesunięcie terminu urlopu	57
4.3.1. Możliwe przesunięcie urlopu	57
4.3.2. Konieczne przesunięcie urlopu	58
4.3.3. Niemożność wykorzystania całego zaplanowanego urlopu	59
4.4. Odwołanie pracownika z urlopu	60
4.5. Urlop w okresie wypowiedzenia	60
4.6. Urlop na żądanie	60
4.7. Urlop zaległy	62
4.8. Przedawnienie roszczenia o urlop	63

Rozdział 5

Uprawnienia związane z rodzicielstwem	65
5.1. Część urlopu macierzyńskiego przed porodem	65
5.2. Urlop macierzyński	66
5.2.1. Termin do złożenia wniosku	66
5.2.2. Rezygnacja z urlopu macierzyńskiego	67
5.2.3. Pobyt matki dziecka w szpitalu w trakcie trwania urlopu macierzyńskiego	68
5.2.4. Zgon matki dziecka	68
5.2.5. Urlop macierzyński – zgon lub urodzenie martwego dziecka	69
5.2.6. Pobyt dziecka w szpitalu – wpływ na wymiar urlopu macierzyńskiego	70
5.2.7. Oddanie dziecka na wychowanie – wymiar urlopu	70
5.3. Dodatkowy urlop macierzyński	71
5.4. Urlop ojcowski (art. 182 ³ § 1 i 2 k.p.)	73
5.5. Urlop i urlop dodatkowy na warunkach urlopu macierzyńskiego a adopcja dziecka (art. 183 § 1–3 k.p.)	73
5.5.1. Urlop na warunkach urlopu macierzyńskiego	73
5.5.2. Dodatkowy urlop na warunkach urlopu macierzyńskiego	74
5.6. Urlop rodzicielski	74
5.6.1. Termin złożenia wniosku o urlop rodzicielski	75
5.6.2. Rezygnacja z urlopu rodzicielskiego lub z jego części przez pracownicę	76
5.7. Podsumowanie	77

Rozdział 6

Rozliczanie zasiłków macierzyńskich na przykładach	78
6.1. Okres wyczekiwania a prawo do zasiłku macierzyńskiego	78
6.2. Podstawa wymiaru zasiłku macierzyńskiego	78
6.3. Wysokość zasiłku macierzyńskiego	82
6.4. Wyrównanie zasiłku macierzyńskiego w przypadku rezygnacji z urlopu	84
6.5. Proporcjonalne pomniejszenie zasiłku macierzyńskiego w przypadku łączenia urlopu z pracą	84
6.6. Urodzenie dziecka w trakcie urlopu wychowawczego	85

Rozdział 7

Ustalanie prawa do trzynastki na przykładach	86
7.1. Dla kogo trzynastka?	86
7.2. Okres pracy uprawniający do trzynastki	87

7.2.1. Cały rok kalendarzowy – w pełnej wysokości	87
7.2.2. Co najmniej 6 miesięcy – proporcjonalnie	87
7.2.3. Sześć miesięcy przepracowanych efektywnie	88
7.2.4. Praca krótsza niż 6 miesięcy – wyjątki	89
7.3. Utrata prawa do trzynastki	92
7.4. Obliczanie wysokości trzynastki	93
7.5. Podstawa prawna	94

Rozdział 8

Nagroda jubileuszowa na przykładach	95
8.1. Okresy zatrudnienia wliczane do stażu pracy	95
8.2. Okresy prowadzenia działalności gospodarczej	97
8.3. Pozostawanie równocześnie w więcej niż jednym stosunku pracy	97
8.4. Zasady nabywania uprawnień do nagrody jubileuszowej	98
8.5. Wysokość nagrody jubileuszowej	98
8.6. Skrócenie okresu wypowiedzenia a nagroda jubileuszowa	99
8.7. Termin wypłaty nagrody jubileuszowej	99
8.8. Nabycie prawa do nagrody a termin wypłaty	100
8.9. Nowo zatrudniony pracownik	100
8.10. Nagroda jubileuszowa dla osób niebędących w zatrudnieniu	100
8.11. Nagroda jubileuszowa a urlop wychowawczy	101
8.12. Prawo do nagrody jubileuszowej w szczególnych okolicznościach	101
8.13. Zbieg prawa do nagród jubileuszowych	102
8.14. Nagroda uzupełniająca lub pełna	102
8.15. Przedawnienie prawa do nagrody jubileuszowej	103
8.16. Zasady obliczania nagród jubileuszowych	104
8.17. Podstawa prawna	105

CZĘŚĆ II

PYTANIA I ODPOWIEDZI

1. Czy należy udzielić dodatkowego urlopu wypoczynkowego pracownikowi socjalnemu?	109
2. Czy dodatkowy urlop dla pracownika socjalnego w wymiarze 10 dni raz na 2 lata można wykorzystać przed wykorzystaniem urlopu wypoczynkowego?	111
3. Czy dyrektor jednostki budżetowej może polecić wykonywanie funkcji kierownika, na czas określony pracownikowi socjalnemu posiadającemu odpowiednie kwalifikacje?	112
4. Czy kierownik jednostki organizacyjnej pomocy społecznej musi otrzymać dodatek 250 zł tak jak pracownik socjalny?	113

---

5. Czy kierownik musi mieć zgodę pracownika na upoważnienie go przez wójta do wydawania decyzji administracyjnych?	114
6. Czy Kierownikowi OPS należy się ryczałt samochodowy?	116
7. Czy można łączyć urlop dodatkowy pracownika socjalnego z urlopem przysługującym z tytułu niepełnosprawności?	118
8. Czy można wypłacić pracownikowi socjalnemu dodatek specjalny za okres wsteczny?	119
9. Czy na stanowisku asystenta rodziny może być zatrudniona osoba, która ma ukończone studia wyższe o kierunku pedagogika społeczna?	120
10. Czy naliczenie urlopu dla pracowników socjalnych należy do obowiązków pracodawcy, czy też są przyznawane na wniosek pracownika?	122
11. Czy osoba zatrudniona na stanowisku opiekuna w DPS, która nie posiada odpowiedniego wykształcenia, może zostać zatrudniona na stanowisku pracownika socjalnego?	123
12. Czy osobie na stanowisku pracownika socjalnego można obniżyć wynagrodzenie do kwoty 80% najniższego wynagrodzenia, jako że jest to jego pierwsza praca?	124
13. Czy podlega opodatkowaniu i oskładkowaniu przyznany miesięczny limit kilometrowy dla asystenta rodziny zatrudnionego na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej?	126
14. Czy pracodawca jednostki samorządowej zobowiązany jest wypłacić ekwiwalent za używanie i pranie własnej odzieży pracownikowi socjalnemu?	128
15. Czy pracownik socjalny jest obowiązany wykonywać polecenia kuratora społecznego?	129
16. Czy pracownik socjalny może być ukarany karą porządkową za naruszenie kodeksu etyki pracownika socjalnego?	131
17. Czy pracownik socjalny może gromadzić informacje o kliencie pozyskane od jego sąsiadów?	133
18. Czy pracownik socjalny powinien wykonywać pracę socjalną i przeprowadzać rodzinne wywiady środowiskowe?	135
19. Czy pracownik socjalny powinien udostępniać informacje o świadczeniobiorcach na wniosek kuratora sądowego?	136
20. Czy pracownik socjalny powinien wykorzystać urlop dodatkowy przed pójściem na emeryturę?	138
21. Czy pracownik socjalny zatrudniony w ośrodku pomocy społecznej, który przebywał na urlopie wychowawczym, może mieć przyznany urlop na podstawie art. 121 ust. 3 u.p.s.?	139

-
22. Czy pracownik socjalny, który przebywał w trakcie zatrudnienia na urlopie bezpłatnym, traci prawo do dodatkowego urlopu wypoczynkowego? 141
  23. Czy pracownikowi socjalnemu posiadającemu umiarkowany stopień niepełnosprawności należy udzielić z tego tytułu dodatkowego urlopu wypoczynkowego? 142
  24. Czy sąd może zobowiązać kierownika OPS lub wójta do bycia opiekunem prawnym osoby całkowicie ubezwłasnowolnionej? 143
  25. Czy ukończenie studiów na kierunku pedagogika uprawnia do przystąpienia do specjalizacji II stopnia w zawodzie pracownika socjalnego z pominięciem specjalizacji I stopnia? 145
  26. Jak powinna być skonstruowana umowa o pracę dla asystenta rodziny w systemie zadaniowego czasu pracy? 146
  27. Jak prawidłowo udzielić dodatkowego urlopu pracownikowi socjalnemu? 147
  28. Jakie kwalifikacje powinien posiadać pracownik socjalny? 148
  29. Jakie kwalifikacje powinna mieć osoba ubiegająca się o pracę jako pracownika socjalnego? 150
  30. Jakie kwalifikacje powinien posiadać pracownik wykonujący specjalistyczne usługi opiekuńcze? 152
  31. Jakie kwalifikacje powinna mieć osoba zatrudniona na stanowisku pracownika socjalnego? 153
  32. Jakie kwalifikacje powinna posiadać osoba na stanowisku pracownik socjalny? 154
  33. Kiedy pracodawca może awansować pracownika na stanowisko starszego pracownika socjalnego? 156
  34. Kiedy pracownik może awansować na stanowisko specjalisty pracy socjalnej? 157
  35. Kiedy pracownik socjalny nabywa prawo do dodatkowego urlopu wypoczynkowego? 158
  36. Kiedy pracownik socjalny nabywa prawo do kolejnego urlopu dodatkowego? 159
  37. Kiedy pracownikowi socjalnemu przysługuje dodatek do wynagrodzenia? 160
  38. Kto powinien rozstrzygnąć skargę dotyczącą zastrzeżeń do pracowników GOPS? 162
  39. Ile godzin powinna przepracować opiekunka do osób starszych w danym miesiącu? 163
  40. Czy można pracownika OPS awansować na kierownika działu bez przeprowadzania konkursu? 164

41. Kiedy pracownikowi socjalnemu przysługuje dodatkowy urlop wypoczynkowy? 166

CZĘŚĆ III WZORY DOKUMENTÓW

Wniosek o dodatkowy urlop macierzyński i urlop rodzicielski w pełnym wymiarze	171
Rezygnacja pracownika z części urlopu macierzyńskiego	173
Wniosek pracownika ojca o udzielenie urlopu macierzyńskiego	174
Wniosek pracownicy o przerwanie urlopu macierzyńskiego	175
Wniosek o udzielenie dodatkowego urlopu macierzyńskiego	176
Rezygnacja pracownika z urlopu rodzicielskiego	177
Rezygnacja pracownika z dodatkowego urlopu macierzyńskiego	178
Wniosek o wyrażenie zgody na wykonywanie pracy podczas dodatkowego urlopu macierzyńskiego	179
Odpowiedź pracodawcy na wniosek pracownika o wyrażenie zgody na wykonywanie pracy podczas dodatkowego urlopu macierzyńskiego	180
Wniosek o udzielenie urlopu ojcowskiego	181
Wniosek o dodatkowy urlop na warunkach urlopu macierzyńskiego	182
Wniosek o urlop rodzicielski/część urlopu rodzicielskiego*	183
Wniosek o urlop wypoczynkowy	184
Wniosek pracownika o podzielenie urlopu	185

CZĘŚĆ IV AKTY PRAWNE

Ustawa z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych	189
Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 marca 2009 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych	211
Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej	253

Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 17 kwietnia
2012 r. w sprawie specjalizacji w zawodzie pracownik socjalny 346

Bibliografia 367

WYKAZ SKRÓTÓW

Akty prawne

- k.c. – ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 121)
- k.k. – ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553 z późn. zm.)
- Konstytucja RP – Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.)
- k.p. – ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (tekst jedn.: Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94 z późn. zm.)
- k.p.a. – ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 267 z późn. zm.)
- k.r.o. – ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (tekst jedn.: Dz. U. z 2012 r. poz. 788 z późn. zm.)
- nowela z dnia 16 lutego 2007 r. – ustawa z dnia 16 lutego 2007 r. o zmianie ustawy o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 48, poz. 320)
- nowela z dnia 18 marca 2011 r. – ustawa z dnia 18 marca 2011 r. o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. Nr 81, poz. 440)
- nowela z dnia 28 maja 2013 r. – ustawa z dnia 28 maja 2013 r. o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 675)
- r.s.u.o. – rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. Nr 189, poz. 1598 z późn. zm.)
- r.s.z.p.s. – rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 17 kwietnia 2012 r. w sprawie specjalizacji w zawodzie pracownik socjalny (Dz. U. poz. 486)
- r.w.p.s. – rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 marca 2009 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 1050 z późn. zm.)
- u.d.i.p. – ustawa z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 782)

- u.m.w. – ustawa z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. Nr 200, poz. 1679 z późn. zm.)
- u.p.d.o.f. – ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2012 r. poz. 361 z późn. zm.)
- u.p.p.r. – ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.)
- u.prac.sam. – ustawa z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 1202)
- u.p.s. – ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 182 z późn. zm.)
- u.r.z.n. – ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tekst jedn.: Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721 z późn. zm.)
- u.s.g. – ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 594 z późn. zm.)
- u.ś.p.u.s. – ustawa z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 159)
- u.w.r.p. – ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 135 z późn. zm.)

Inne

- GOPS – gminny ośrodek pomocy społecznej
- M.P.Pr. – Monitor Prawa Pracy
- MPiPS – Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej
- OPS – ośrodek pomocy społecznej
- OSNC – Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Cywilna
- OSNP – Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych
- SN – Sąd Najwyższy
- WSA – wojewódzki sąd administracyjny
- ZUS – Zakład Ubezpieczeń Społecznych

———— **Część I** ————

KOMENTARZ

————— Rozdział 1 —————

ZASADY ZATRUDNIANIA PRACOWNIKÓW OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ

Niniejszy komentarz ma na celu przybliżenie problematyki prawa pracy w zakresie jego podstaw w działalności ośrodka pomocy społecznej. Pamiętać bowiem należy, iż przepisy prawa przewidują odrębną pragmatykę dla poszczególnych pracowników tych jednostek, aczkolwiek podstawowe regulacje w tym zakresie, choć wspólne, są nadto odmienne od uregulowań kodeksu pracy.

1.1. Obowiązujące przepisy

Nadrzędną zasadą jest prymat stosowania ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 1202) w stosunku do wszystkich pracowników samorządowych – w tym wszystkich pracowników ośrodka pomocy społecznej. Zgodnie z art. 43 u.prac.sam. dopiero w sprawach w niej nieuregulowanych stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (tekst jedn.: Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94 z późn. zm.), a spory ze stosunku pracy pracowników samorządowych rozpoznają właściwe sądy pracy.

Nadmienić zatem należy, iż w przypadku braku uregulowania danej kwestii w ustawie, zastosowanie znajdują przepisy k.p. Rozwiązanie takie jest zresztą zgodne z samą treścią k.p., gdzie w art. 5 wskazano, iż jeżeli stosunek pracy określonej kategorii pracowników regulują przepisy szczególne, przepisy kodeksu stosuje się w zakresie nieuregulowanym tymi przepisami. Zatem zastosowanie znajdują w tych sytuacjach nie tylko przepisy k.p., ale również przepisy wykonawcze oraz inne przepisy prawa pracy.

Jednocześnie należy pamiętać, iż do ustawy wydane zostały rozporządzenia wykonawcze, z których najważniejsze jest rozporządzenie Rady Mi-

nistrów z dnia 18 marca 2009 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 1050 z późn. zm.).

Ponadto ponieważ ośrodek pomocy społecznej zatrudniać może określone osoby mające swoje pragmatyki zawodowe (pracownik socjalny, asystent rodziny, radca prawny, psycholog, wychowawca), należy wskazać, iż pragmatyki te będą miały pierwszeństwo przed ustawą oraz k.p.

Zatem reasumując, w pierwszej kolejności stosować należy zapisy dotyczące konkretnej grupy zawodowej, następnie przepisy u.prac.sam., a na samym końcu „uzupełniająco” przepisy k.p.

1.2. Rodzaje stanowisk w jednostce

Pracownicy samorządowi ośrodka są zatrudniani wyłącznie na podstawie umowy o pracę. Nie jest zatem możliwe ich powołanie ani mianowanie. Pracownicy samorządowi ośrodka są zatrudniani bądź na stanowiskach urzędniczych, w tym kierowniczych stanowiskach urzędniczych, bądź na stanowiskach pomocniczych i obsługi.

Wskazać należy, iż wyraźny podział stanowisk w ośrodku na poszczególne grupy zawiera załącznik nr 3 do r.w.p.s., z którego najważniejsza jest IV Tabela lit. H pkt I i III.

Aby zostać pracownikiem samorządowym, należy posiadać:

- 1) obywatelstwo polskie, z zastrzeżeniem, iż możliwe jest zatrudnienie cudzoziemca, w sytuacji gdy na podstawie umów międzynarodowych lub przepisów prawa wspólnotowego/unijnego przysługuje mu prawo do podjęcia zatrudnienia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Osoba nieposiadająca obywatelstwa polskiego może zostać zatrudniona na stanowisku, na którym wykonywana praca nie polega na bezpośrednim lub pośrednim udziale w wykonywaniu władzy publicznej i funkcji mających na celu ochronę generalnych interesów państwa, jeżeli posiada znajomość języka polskiego potwierdzoną dokumentem określonym w przepisach o służbie cywilnej;
- 2) pełną zdolność do czynności prawnych oraz korzystać z pełni praw publicznych;
- 3) kwalifikacje zawodowe wymagane do wykonywania pracy na określonym stanowisku.

Nadmienić należy, iż są to wymogi wspólne dla wszystkich rodzajów stanowisk.

1.2.1. Stanowiska pomocnicze

Powyższe wymogi są wystarczające, aby zostać zatrudnionym na stanowisku pomocniczym lub obsługi. Zaznaczyć jednak należy, iż poszczególne pragmatyki zawodowe wskazywać będą na inne wymogi dla poszczególnych stanowisk.

1.2.2. Stanowiska urzędnicze

Pracownikiem samorządowym zatrudnionym na podstawie umowy o pracę na stanowisku urzędniczym może być osoba, która spełnia wymagania określone dla pracownika samorządowego oraz dodatkowo:

- 1) posiada co najmniej wykształcenie średnie;
- 2) nie była skazana prawomocnym wyrokiem sądu za umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślne przestępstwo skarbowe;
- 3) cieszy się nieposzlakowaną opinią.

1.2.3. Stanowiska kierownicze urzędnicze

Pracownikiem samorządowym zatrudnionym na podstawie umowy o pracę na kierowniczym stanowisku urzędniczym może być osoba, która spełnia wymagania określone dla stanowisk pomocniczych i obsługi oraz stanowisk urzędniczych, a dodatkowo posiada:

- 1) co najmniej 3-letni staż pracy lub wykonywała przez co najmniej 3 lata działalność gospodarczą o charakterze zgodnym z wymaganiami na danym stanowisku;
- 2) wykształcenie wyższe pierwszego lub drugiego stopnia w rozumieniu przepisów o szkolnictwie wyższym.

1.3. Kierownik jednostki

Podstawowym stanowiskiem kierowniczym w jednostce pomocy społecznej jest stanowisko kierownika (dyrektora) tej jednostki. W tym miejscu

Wszystkie publikacje z serii Biblioteka Pomocy Społecznej zostały przygotowane z myślą o praktykach i przeznaczone są dla pracowników socjalnych i pracowników administracji samorządowej. Ułatwią im wykonywanie obowiązków i pomogą znaleźć rozwiązania w kontrowersyjnych nieraz sytuacjach, z którymi mogą się zetknąć w swojej pracy.

W drugiej książce z tej serii w praktyczny sposób omówiono tematykę związaną z zatrudnieniem pracowników w ośrodkach pomocy społecznej, w szczególności pracowników socjalnych. Zaletą opracowania jest przekrojowe ujęcie tematu obejmujące przedstawienie wybranych zagadnień prawa pracy – poczynając od kwalifikacji, obowiązków i zadań pracowników socjalnych, zasad ich wynagradzania, na uprawnieniach rodzicielskich kończąc. W sposób przystępny przybliżone zostały warunki wykonywania zawodu oraz szczególne uprawnienia pracowników socjalnych. Uwzględniono również wchodzące w życie od 1 stycznia 2015 r. zmiany dotyczące liczby zatrudnianych pracowników socjalnych w jednym ośrodku.

Istotną część publikacji stanowią odpowiedzi na najczęściej pojawiające się pytania dotyczące interpretacji przepisów prawa pracy związanych z zatrudnianiem pracowników socjalnych. Autorzy – uznani specjaliści w dziedzinie pomocy społecznej i prawa pracy – omawiają konkretne stany faktyczne i wskazują sposoby rozwiązania problemowych sytuacji.

Czytelnicy znajdą tu również wybrane wzory dokumentów oraz teksty najważniejszych aktów prawnych z omawianego zakresu.

978-83-264-7968-7 w01P01

Zamówienia:

infolinia 801 04 45 45, fax 22 535 80 01
zamowienia.ksiazki@wolterskluwer.pl
www.wolterskluwer.pl
księgarnia internetowa www.profinfo.pl

cena 69 zł (w tym 5% VAT)

ISBN 978-83-264-7968-7

9 788326 479687